

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Ve pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 131.

V Ljubljani, v soboto 10. junija 1893.

Letnik XXI.

Dijaška društva v delegacijah.

Z Dunaja, 9. junija.

Dne 7. t. m. je v peticijskem odseku avstrijske delegacije vojni minister pojasnjeval, kako je s prepovedjo dijakom, da ne smejo biti člani dijaških društev, ako so rezervni častniki. Vojni minister pravi, da ne more razumeti, čemu da je zaradi tega toliko hrupa. Ko bi se bili dotični dijaki pritožili pri rektorju, pa bi bili dobili potrebna pojasnila. Stvar je ta, da se je pri več preiskavah vojaškega častnega sodišča pokazalo, da rezervni častniki, ki so člani nekih društev, pridejo v nasprotje z vojaško častjo. Zato se mu je pa zdelo potrebno ukazati podrejenim poveljnikom, da naj opozoré jednoletné, prostovoljce in rezervne častnike, da utegnejo priti v položaj, ki se ne vjema s častjo častniškega stanu, ako so člani nekaterih društev. O kaki prepovedi pa tukaj ni govora, samo nekateri poveljniki šli so v svoji gorečnosti malo predaleč seveda z najboljšim namenom.

Da je bilo potrebno dijake opozoriti, se vojni minister sklicuje na to, da so pri nekem dijaškem komersu bile take nelojalne demonstracije, da so udeležitelji prišli v sodniško preiskavo in jih je šest, ki so bili rezervni častniki, vsled tega izgubilo častništvo.

Za veliko razžaljenje, najsurovejše zmerjanje se ni zahtevalo zadoščenje, ker je jedna dijaška zveza proglasila drugo za brezčastno, ki ne more dati nobenega zadoščenja. Jeden poziv na dvoboj se je odklonil, ker bi dotičnik sicer bil prišel v slabo ime. Dijak je drugemu priložil zaušnico, ali ta ni zahteval zadoščenja, ker se je nasprotno društvo spoznalo za nečastno, ki ne more dati zadoščenja. Več preprirov je že bilo zaradi tega, ker nekateri načelno ne dajo zadoščenja z orožjem.

Minister se neče mešati v dijaška društva ali zdi se mu pa potrebno kaj storiti, da c. in kr. častniki ne bodo v društvih, ki ne dajo jamstva za vsestransko korektno postopanje. Minister je končno

odgovoril, da svojega ukaza ne umakne, pač pa se popravi to, v čemer so posamični poveljniki šli predaleč.

Ko je minister še izrekel, da to, da je kdo član kake dijaške zveze, še ni nikaka ovira njegovemu imenovanju častnikom, je odsek bil popolnoma zadovoljen z ministrovimi pojasnili.

Manj zadovoljno pa more biti z ministrovimi pojasnili katoliško prebivalstvo. Po katoliški veri je dvoboj prepovedan. Pa tudi po državnih zakonih je dvoboj prepovedan, ravno tako po civilnih, kakor po vojaških. Ali ni torej čudno, da ne rabimo strožjega izraza, da se od koga kaj zahteva, kar nasprotuje zakonom?

Sklicuje se rado na vojaške tradicije, ali „Grazer Volksblatt“ opaza, da te tradicije morajo minoti, odkar imamo občno vojaško dolžnost in nimamo le vojakov po poklicu, in se nikakor ne sme delati sila npravni svobodi moža, posebno če kaj ne spada k stvari, ali ni neobhodno potrebno.

Je-li „viteško zadoščenje“ neobhodno potrebno brambi domovine? Gotovo ne, ker sicer bi pač ne moglo biti zakonito prepovedano. Zato pa oprostite nas predsodka, ki kot težak jarem žuli kristijansko prebivalstvo.

O tej nezmislivosti, da dvoboj more odločiti o časti, nočemo ničesa govoriti, ker se je o tem že toliko pisalo. Če kdo nasprotnika v dvoboju pobije, zaradi tega še kako njegovo umazano dejanje ne postane lepo, „viteško“. Dijaške menzure so pa večkrat celó prave norčarije in igranje s častjo, ali žal, da sezajo globoko v interese posameznih rodbin. Minister je s svojimi govori le vzpodbudil veselje za izzivanje, kar gotovo ni želeli.

Pokojni Greuter je že bil o svojem času sprožil misel, da bi se odpravili dvoboji pri vojski, da bi se znebili čudnih razmer, da se dvoboj v praksi zahteva, ko je v zakonu prepovedan.

Obžalovati moramo, da je stvar pozneje zaspala, zlasti da se letos tudi ni našel v odseku delegacije mož, ki bi bil neustrašeno ministru pojasnil kato-

liško stališče v tej stvari. Dolžnost katoliških politikov bodé, da začno proti nekrščanski navadi dvo-boja hud upor in ne jenjajo prej, da se tukaj naredi konec napačnim predsodkom in pripomore zakonu tudi v praksi do veljave.

Iztop opozicije iz mestnega zastopstva.

Iz Zagreba, 8. junija.

V zadnji sednici mestnega zastopstva je hotel prof. dr. Bestjensky interpelirati mestnega župana radi protipostavnega ponašanja redarstva prigodom zadnje volitve v deželni zbor. Redarstvo se je namreč ponašalo prav drzovito nasproti nekim vseučilišnim dijakom, ki niso dali zato najmanjšega povoda. Radi tega se je drugi dan po volitvi zbralo vseučilišno dijaštvo v skupščino, kjer se je ta stvar razpravljala. Da se ne dogodé kakšne izgrede proti novoizvoljenemu poslancu, vseučilišnemu rektorju dr. Pliveriću, posredoval je posebno prof. dr. Brestjensky na tej skupščini, da se dijaštvo umiri, in pri tej priložnosti obljubil, da bode v prvi sednici mestnega zastopstva interpeliral mestnega župana radi takega nedostojnega obnašanja policije nasproti vseučilišnim dijakom. To obljubo je imel izvršiti dne 5. junija. Ali komaj se je prijavil za besedo, že mu je mestni župan odgovoril, da on ne dopušča po dnevnem redu nobene interpelacije, kajti on ni dolžan odgovarjati za čine policije, ki vrši svoje dolžnosti v prenesenem delokrogu, pa je za to na višjem mestu odgovorna. Ker župan vkljub vsem dokazovanjem od strani opozicije sploh ni dopustil prebrati interpelacije, vzdignili so se vsi opozicijski zastopniki ter zapustili dvorano. Zdaj se izgovarjajo vladni listi, da tudi dr. Amruš kot bivši župan ni odgovarjal na take interpelacije, nego se je pozival na tisto postavbo kakor sedanji župan. Istina je, da tudi dr. Amruš ni odgovarjal, ali je dovolil, da se je interpelacija prebrala in obrazložila. In to je zahteval tudi prof. dr. Brestjensky, kar mu pa sedajni

LISTEK.

Benediktinski samostan pri Sv. Pavlu v lavantinski dolini.

(Spisal Fr. Pretnar.)

(Dalje.)

Upniki so jeli pritiskati od vseh strani. In ker samostan tudi pri pouku mladine in v dušnem pastirstvu ni mogel več toliko storiti, kolikor se je zahtevalo, tedaj je vlada javila z dvornim odlokom z dne 7. oktobra 1782: „Da je Nj. Veličanstvo razvidelo iz premoženjskega izkaza, da ima samostan komaj tretjino imetja nezadolženega, da se dolgovi množé in da je pogin neizogiben; da se ta odvrne, je Nj. Veličanstvo sklenilo samostan odpraviti, ter ukazalo, duhovnike premestiti v druge samostane.“

Toda opat pri vsem tem ni izgubil poguma. Vložil je pri vladi priziv, v katerem prosi, naj se samostan pusti, ker ima še dobro tretjino prostega premoženja in ker so se dolgovi zadnji čas zmanjšali. Vrh tega so menihi zatrjevali, da so le z ozirom na deželo, zrak in lego kraja slovesno obljubili, živeti po pravilih sv. Benedikta, ob enem pa stanovati v Št. Pavlu in nikjer drugje.

To je pomagalo. Cesar Jožef II. je ukazal: samostana ne odpraviti, pač pa število duhovnikov znižati od 60, kolikor jih je takrat bilo, na 20.

Ali zmešnjave so bile že prevelike. Med menihe same se je vgnezdila nesloga, veliko jih je želelo, iti zopet med svet; novega naraščaja se ni bilo nadejati, nadležni upniki so neprenehoma trkali na vrata, tako, da je naposled konvent sam želel, naj se razpusti. Vlada in lavantinski škof Vincencij Josip grof pl. Schrattenbach sta isto svetovala, zraven pa pristavila prošnjo: „naj se v Sv. Pavlu pošljejo vojaki, da dolenja Koroška ne izgubi denarnega prometa.“ To se je tudi zgodilo.

Dne 4. maja 1787 so poslednji menihi zapustili samostan. Kjer so poprej odmevale veličastne molitve resnih menihov, tu so se sedaj razlegala osorna vojaška povelja; v prostorih, kjer se je 700 let gojila véda, umetnost in pobožnost, je sedaj žvenketala sablja in mladi junaki so se vadili moriti ljudi. „Stalna na svietu teke mjena jest.“

Vendar tako ni smelo vedno ostati. Previdnost božja je sklenila drugače. Po usodepolni bitki pri Austerlitzu je moral namreč cesar Frančišek I. vsled požunskega miru odstopiti vsa prednje-avstrijska ozemlja sovražnikom svojim. Tako je prišel tudi cesarstven knežji samostan pri Sv. Blažu v Črnem

lesu pod badensko vlado, katera je brezozirno spodila ondotne benediktince, samostan pa se je premenil v tovarno.

Tamošnji knez-opat Bertold Rottler, mož ves navdušen za svoj poklic in peln zaupanja na Boga, poprosi v tej stiski avstrijskega cesarja za dovoljenje, da bi se smel s svojimi redovniki naseliti v Avstriji. Cesar Frančišek I. mu odkaže samostan Spitall na Pyhrnu ob Anizi leta 1807. Opat pa je za to uslugo moral v svojo oskrb prevzeti učne zavode v Celoveu.

Ker je pa Celovec od Pyhrna preveč oddaljen in so vrh tega koroški stanovi želeli, da bi se benediktinci zopet stalno naselili v njih deželi zaradi pouka in vzgoje mladine, je opat na njih prigovarjanje prosil cesarja, naj mu prepusti kak prazen samostan na Koroškem, katerih je bilo takrat pet, če mogoče, Sv. Pavel.

Cesar privoli v to, in 15. aprila 1809 so tržani in uradniki slovesno sprejeli novega opata. Nekaj dni za tem so dospeli sémkaj tudi ostali menihi, pripeljavši seboj mnogo umetno izdelane hišne oprave, dragocenosti, lepo knjižnico in del arhiva. Tako je prišel Sv. Pavel zopet v prave roke.

Pogajanja gledé dotacije so trajala sicer še celih 9 let, dokler se slednjič ni izročilo samostanu

župan ni dovolil. Razlog temu ravnanju pa je ta, da se v javnosti ne zve natanko, kako se mestna policija ponaša pri takih okolištinah, kakor je bila zadnja volitev.

S tem pa še ta zadeva ni rešena. Opozicija je sklenila, da se ne bode poprej povrnila v zastopstvo, dokler župan ne zadovolji njenemu zahtevu. Brez opozicijskih zastopnikov pa se ne more o važnih predmetih razpravljati v mestnem zastopstvu, ker brez njih nimajo ostali zastopniki dveh tretjin glasov. Ali se bode moral udati župan, ali bodo pa nove volitve, kadar zgube opozicijski zastopniki svoje mandate. Koliko žrtev vendar zahteva od državljanov današnji zistem na Hrvatskem!

Volitve v trgovinsko-obrtno komoro.

Iz Zagreba, 8. junija.

Sedanja vladna stranka je postala silno pohlepna. Vsa društva in vsa zastopstva hoče pridobiti za-se. Tako je bilo tudi sklenjeno, da se pri novih volitvah za trgovinsko-obrtno komoro izberejo le privrženci sedanjega zistema. Dozdaj v tem zastopstvu ni bilo strankarstva v političnem pogledu, kjer je gotovo tudi neumestno; ali vladni privrženci ga hočejo imeti tudi tukaj, kajti med trgovci in obrtniki se nahajajo ljudje, ki so za svojo korist pripravljeni žrtvovati tudi svoje mišljenje. In ker se v novjšem času pri nas zares od strani vlade podpirajo z naročili le njeni privrženci, sklenili so pri novih volitvah poskrbeti tudi za vladno večino v tem zastopstvu. V trgovskem oddelku se jim je tudi zares posrečilo, da so spravili večino v odbor, kajti od 16 zastopnikov, jih je 10 vladnih in le 6 opozicijskih. V obrtnem odseku pa je voljenih vseh 16 opozicijskih kandidatov. Vladni listi s tem izidom seveda niso zadovoljni, kajti navajeni so že v novjšem času pisati le o vladnih zmagah; vendar pa se pri tej zgodbi hvalijo, da je inteligencija in kapital na vladnej strani. Ta trditev je pa prav dvojben, saj je znano, da so največje obrtne tvrdke glasovale z opozicijo, pa tudi skoraj vsi najodličnejši trgovci, le neki doseljenci, posebno pa židovi se drže vlade, ker pričakujejo od nje koristi. Da pride zastopstvo trgovsko-obrtno komore v vladne roke, bila je želja same ogerske vlade, ker je ravno zagrebška komora v svojem letošnjem izveščju statistično dokazala, kako slabo mari Ogerska za naše trgovsko-obrtno zadeve. Znano je, da se je bil radi tega izveščja potožil pri naši vladi sam ogerski minister komunikacij in trgovine ter prepovedal komori v bodoče izdajati izveščja o trgovsko-obrtnem stanju cele Hrvatske, nego samo one svojega delokroga. Madjarskemu ministru seveda ni bilo prav, da je tajnik komore odkril mnogo krivic, ki se godé Hrvatim od strani zajedniškega ministra trgovine. Da se to v bodoče zabrani, imele so nove volitve izpasti v vladnem smislu, kar se pa na vso srečo ni zgodilo. Tako daleč je tedaj že pri nas prišlo, da se že tudi gledé gmotnih zadev upotrebljuje madjarska politika na našo škodo. Za zdaj je hrvatski narod odbil ta napad, ki je bil proti njemu naperjen od ogerske in domače strani.

precéj nekdanjega posestva. Sedaj ima veliko gospodarstvo v Sv. Pavlu in bližnji Kolnici, obširno posestvo v Dobrlivasi, grad v Porečah ob Vrbskem jezeru, cerkev in prostoren dvorec v Celovcu, ter vinograde pri Mariboru.

Zato pa mora poleg domače župnije oskrbovati samostan še tri druge, dalje moral bi vzdržati gimnazijo v Celovcu in prevzeti vse bogoslovne stolice ravno tam. A zaradi pomanjkanja moči se to spolnuje le deloma, pač pa ima domá nižjo gimnazijo, ki je bila otvorena takoj leta 1809 in šteje letos že okrog 160 dijakov.

Sedanji gosp. opat, prelat Avguštin Duda, rodom Moravan, je dobil od ministerstva dovoljenje, odpreti tudi višjo gimnazijo.

Za primerna dijaška stanovanja in dobro vzgojo skrbi v prvi vrsti samostan sam, ker vzdržuje konvikt za povprečno 30 učencev in zavod „Josefinum“ z 90 dijaki.

Znamenita v umetelnostnem in zgodovinskem oziru je tukajšnja samostanska cerkev. Omenil sem že nekoliko, da je bila prvič posvečena leta 1093. Ako oziraje se na to letnico pomislimo, da se je cerkev zidala pod vplivom benediktincev, kateri so zvesto ohranili starokrščanska izročila, smemo sklepati, da je bila postavljena po črtežu starokrščanske

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. junija.

Shod zaupnikov staročeške stranke. Brnski „Hlas“ piše o shodu zaupnikov češke narodne stranke, pravi, da se vsi konservativni elementi češkega naroda proti Mladočehom ne morejo združiti na podlagi narodne ideje, da zabranijo pretečo nevarnost, kakor misli narodna stranka, temveč na podlagi krščanstva, ki je popolnoma nasprotno češkemu radikalizmu. To združenje vse krogov češkega naroda, ki se niso popolnoma odtujili krščanstvu, se mora prej ali slej izvršiti, ker narodna stranka bode morala priti do prepričanja, da s svojim samo narodnim programom proti češkemu radikalizmu ničesa ne opravi. Baš nasprotje mej Mlado- in Staročehi najbolje dokazuje, da narodna ideja ne veže in ne more vezati vseh stanov nobenega naroda. — Te besede moravskega lista so vredne, da si jih dobro premislijo ne le češki, temveč tudi slovenski politiki, kajti naše razmere so precej podobne z razmerami naših severnih bratov. Tudi pri nas se motijo vsi tisti, ki mislijo, da je moč, da bi narodna ideja zvezala kedaj vse Slovence. Boj je potreben, izvali ga nismo mi, temveč tisti, ki so tuje liberalne ideje zasejali mej Slovenci. V tem boju se pa ne moremo postavljati le na narodno idejo, temveč v prvi vrsti na krščanstvo, le tako smemo upati ugodnega prevrata.

Košut in ogersko domovinstvo. Znano je, da je Košut zgubil svoje domovinstvo na Ogorskem. To pa jako draži njegove privržence. V kratkem bode baje eden članov skrajne levice predlagal, da se domovinski zakon tako premeni, da se razveljavi član, po katerem Košut zgubi ogersko domovinstvo ali naj se pa s posebnim zakonom določi, da zaradi velicij zaslug za domovino Košut svoje ogersko domovinstvo obdrži. Ta predlog praktičnega pomena nima nobenega, ker zakon nikdar ne postane. Za vlado je pa jako neprijeten. Upirati se mu bode morala, ali baš tega pa ne bode marala, ker si ravno sedaj prizadeva, da skrajno levico pridobi za proticerkvene predloge.

Srbska skupščina snide se v torek. Voljenih je deset naprednjakov, ali v prvi seji jih pa bode le sedem, ker je Garašanin voljen trikrat in Novakovič dvakrat. Poprej se morata odločiti, katera mandata obdržita, še-le potem se pokličejo tisti, ki pridejo za njima na vrsto. Po srbskem volilnem redu ne bode nove volitve, temveč se pokličejo kar dotični naprednjaški kandidati, ki so v dotičnih krajih dobili za izvoljenima največ glasov. Dne 15. t. m. bode skupščina izvolila predsedstvo in potem bode kralj slovesno prisegel. Dne 16. je slovesno otvorjenje skupščine. Potem dá Dokić svojo ostavko, ker bode s tem prevzeta naloga sedanje vlade dovršena. Novo vlado sestavi zopet Dokić in pokliče največ sedanje ministre.

Češki volilni oklic v Nemčiji. Poljaki in Čehi v ratiborskem okrožju so se zjedini, da postavijo skupno za kandidata za državni zbor poljskega učitelja Filipa Roboto. Ta je nasprotnik vojaške predloge. Pri tem so izdali oklic v češčini

bazilike z ravnim stropom, kajpada nekoliko premenjena po duhu in značaju tukajšnjega prebivalstva. A v tej velikosti in obliki, kakor jo vidiš dandanes, s tem tlorisom in večinoma tudi narisom, bila je dozdajana stopnja za opata Gerharda 1264; a zopet brez oboka.

Preprosta, pa lična in dovolj členovita zunanjsčina ima v obče znak nepopačenega, plemenitega romanskega sloga. Iznad dveh stranskih ladij se dvigata nekako za še enkratno njuno višino sredna in ravno tako visoka prečna ladija. Prve tri se končavajo s polkrožnimi apsidami, katere se lepo pozivljene s slepimi arkadnimi galerijami ter okrašene z ločnim frizom in sahovničastimi ornamentami. Ostale stene pa nimajo nikake druge lepšave, razven visokih s polkrožnimi loki završenih oken in lisen ob voglih. Prehod od zemlje tvori visok podzid, zvezo s streho pa posreduje jednostaven ločni friz, siksast opas in nizek podstrešni zidec.

Pročelje na zapadni strani krasita dva, vseskozi čveterokotna stolpa, ki imata v spodnjem delu čisto romanska okna, višje gori pa je že šilasti lok mesto okroglega. Streha jim je vrlo preprosta, piramidalnokapasta. Med njima je lopa in nad njo pevski kor iz l. 1661.

(Dalje sledi.)

(moravščini). V tem oklicu se pritožujejo, da se Slovani povsod odpravljajo, kakor bi ne bili ljudje. Moravskega jezika, ki je za vero njih najdražji božji dar, nimajo v šoli, ni v uradu, ni pri sodiščih. In zato naj bi vladi dovoljevali, nakladati bremena, ker jih povsod prezira in odrija? Potem se v tem oklicu posebno naglašajo še katoliška vera, ki je pruski Sleziji močna podpora proti germanizatoričnim protestantskim težnjam. Na koncu se pozivljajo šleški Čehi in Poljaki, da naj čujejo in pri volitvah pokažejo, da še niso za zmira obupali. Ta oklic je nas jako razveselil, ker nam kaže, da Slovani v pruski Sleziji še vedno niso izumrli, temveč se vedno bolj zavedajo svojih pravic. Veseli smo pa tega oklica tudi zaradi tega, ker se v njem tudi priznava, da je katoliška vera dobra zaščitnica narodnosti proti germanizatoričnim tendencam, kar pri nas mnogi nočejo verjeti.

Boj za vojaško predlogo. Če novi nemški državni zbor ne bode hotel dovoliti zahtevanega povišanja vojske, bode se znova razpusil; to je sedaj že skoro gotovo. Pred drugimi volitvami se pa cesar sam obrne s posebno izjavo do naroda. V vladnih krogih pričakujejo od take izjave vspeha. Opozicijski listi so pa izrekli misel, da bi se z duhom ustave malo vjemal tak zopetni razpus državnega zbora, če tudi bi se po besedi ravno zakon ne kršil. To je pa vladne kroge kar zbodlo. Oficijozna glasila na jedno sapo dokazujejo, da vlada lahko, kolikor-krat hoče, razpusti državni zbor, če le dovolita zvezni svet in pa cesar. Druge omejitve pa ni. Vlada se hoče strogo držati ustave, ali nikakor pa ne bode pustila, da bi se s kakim napačnim tolmačenjem ustavnih določeb kratile njene pravice. Vse kaže, da je pričakovati skrajnega boja. Vlada hoče napeti vsa sredstva, da doseže povišanje vojske. To se vladi tem potrebnejše zdi, ker trodržavna zveza nikakor ni posebno več trdna in je Avstrija preko Nemčije se jela bližati Rusiji. Če se Avstrija sporazumi z Rusijo, jej zveze z Nemci namreč ni treba, ker jej od nikoder drugod ne preti nevarnost. Samo za Nemčijo pa tudi Avstrija ne bode marala hoditi po kostanj v ogenj.

V ruski diplomaciji je dosedaj bilo silno veliko Nemcev, in to ne le ruskih Nemcev, temveč celó takih, ki še niso bili ruski državljani. „Novoje Vremja“ je pred nekimi leti trdilo, da jih je bilo najmanj petdeset odstotkov. Da ti Nemci niso imeli vedno ruskih interesov pred očmi, je čisto naravno. Odtod prihaja, da je velikokrat ruska znanja politika bila vse prej, nego slovanska. Ti Nemci v ruski diplomaciji so tudi nekoliko pripomogli k sedanjim nenormalnim odnosom mej Rusijo in Bolgarijo. Ruski listi so že večkrat zahtevali, da naj se malo pomeže mej diplomatskimi uradniki. Sedaj se to baje zgodi. Pri veleposlaništvih in poslaništvih ne bodo več nastavljali Nemcev in tudi že nastavljeni Nemci bodo z Rusi zamenili. Pri konzulatih in podkonzulatih pa menda še ostane vse pri starem. Dogažali se bodo torej še vedno žalostni slučaji, da se došel Rus ne bode mogel na konzulatu sporazumeti, ker konzul ne bode ruski znal. Rusiji manjka nekoliko sposobnih ljudi in si zatorej pomaga s tujci; največ je pa teh nenaravnih razmer krivo to, da so Nemci v višjih krogih imeli prevelik vpliv in ga deloma še zdaj imajo.

Socijalne stvari.

Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska.

Dasi so se poslali opetovano delodajalcem izvlečki iz pravil okrajne bolniške blagajnice, se večkrat vendar pripete slučajji, iz katerih se more sklepati, da delavci od delodajalcev teh izvlečkov niso dobili, ali da se njih obseg ni naznanil delavcem. Blagajnici se torej zdi potrebno, zopet delavce opomniti na nekatere predpise za slučaj bolezni in sicer:

§ 10. Delodajalec je zavezan na željo delavca, kateri je imenovan v plačilni knjižici, dovoliti, da pogleda v to knjižico. Iz tega sledi, da se delavec lahko prepriča, če je oglašen pri zavarovalnici. Kadar kdo zboli, dobi pri bolniški blagajnici bolniški listek in na podlagi tega listka dobi pri blagajniškem zdravniku bolniško spričevalo, katero mora bolnik brez odlašanja oddati pri blagajnici, ne pa še-le, kadar pride po bolniščinino. Vstop v civilno bolnico imajo določiti blagajniški zdravniki. Izjeme so le tedaj dovoljene, kadar je nevarnost. V

(Dalje v prilogi.)

petek ali soboto naj bolnik od zdravnika prinese kupon in ga odda bolniški blagajnici pri izplačevanju bolnišnine. Vsak bolnik mora se pokoriti zdravnikovim naredbam. Bolniki, katerim zdravnik ne dovoli okrog hoditi, ne dobe bolnišnine, ako jih nadziralci bolnikov ne dobé doma. Samo z izrecnim dovoljenjem blagajničnega zdravnika sme bolnik oditi iz zavarovalnega okoliša in se kje drugje zdraviti.

Bolnike, ki leže, lahko tretje osebe naznanijo pri bolniški blagajnici, prinesó zanje bolniško spričevalo in prejema jo bolnišnino.

Ako se bolniška blagajnica brani izplačati bolnišnino iz uzrokov, katere je izvedela, in če predsedstvo blagajnice ostane pri branitvi, tedaj se sme blagajnični član pritožiti pravnost na razsodišče.

Bolnišnina izplačuje se ob sobotah od 9. do 12. ure dopoldne, če je pa v soboto praznik, pa v petek. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne in 3. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajnica za vse stranke zaprta.

Gospodje delodajalci se pa še jedenkrat opominjajo na § 10. pravil:

Blagajnične doneske vplačajo delodajalci za mesec naprej in sicer tri dni potem, ko dobé plačilno knjižico.

Po § 6. delodajalci morajo zavarovanja dolžne osebe vsaj tretji dan, ko jih vsprejemajo v delo, naznaniti pri bolniški blagajnici in zopet njih izstop naznaniti vsaj tretji dan po razrešenju delavskega razmerja.

Delodajalci, kateri niso zadostili zgledni dolžnosti, so ne gledé na v § 67. zakona označeno kaznivost še dolžni povrniti blagajnici vse stroške, ki jih je imela na podlagi postavnih predpisov ali svojih pravil za kako nenaznanjeno ali še-le po obolenju naznanjeno osebo.

Ljubljanska okrajna bolniška blagajnica je imela z dnem 31. maja 1893 članov in 632 delodajalcev. Sedaj se poprek na mesec izplačuje 160 gld. bolnišnine.

Od 1. januarja 1893. do 31. maja 1893. l. je za bolnišnino, lečila in razna zdravilna sredstva in bolniške oskrbniške stroške blagajnica plačala 5826 gld. 31 kr.

Dohodki znašali so od 1. januarja 1893 do 31. maja 1893 8664 gld. 92½ kr.

Sadjarska zadruga.

Z Vipavskega 9. jun. Sadjarska zadruga imela je 30. aprila svoj letni občni zbor. Gosp. J. Božič ki se je mnogo trudil za zadrugo ni hotel predsedništva več sprejeti, in bil je potem izvoljen gosp. J. Kršič s Slapa. — Iz računov je razvideti, da je imela zadruga v preteklem upravnem letu 7173 gld. 89 kr. prometa. Čisto stanje premoženja obstoječe iz inventara in glavnice znaša 939 gld. 39 kr. Po odbitih 600 gld., koje dolžuje zadruga postojnskemu jamskemu zakladu ima zadruga svoje gotovine v prometu samo 404 gld. 96 kr. — Namen zadruge je, (§ 2) pospeševati izvaževanje sadja in zelenjadi ter oživiti vinarsko zadrugo. Dokler ni bilo zadruge, ni bilo odjemalcev niti konkurence, zato ni sadje imelo skoro nobene cene, da se ni splačalo kmetovalcem baviti se s sadjerejo. Drugače je sedaj, kar obstoji sadjarska zadruga, proda se sadje po dobrih cenah in se je zato saditev in gojitev sadnega drevja tako splošno razširila, da se bode v kratkem lahko iz vipavske doline po vagonih na dan sadja izvaževalo. —

Ali žal, sadjarska zadruga se ne more s svojimi sredstvi tako razviti in razširiti, kakor bi se po pravici od nje zahtevalo. Nje kapital komaj zadostuje za plačevanje želez. voznine, ki se morajo pri svežem sadju naprej plačevati. Š čim naj bi pa potem sadje nakupovala ali vsaj dajala združenom predplačila. Res je, da združeni morajo svoje sadje na skupni račun oddajati zadrugi in bi imelo sadje izplačevati, potem kadar kupci denar vpošljejo, ali koliko je takih, ki ne morejo čakati zarad potreb in bi radi precej denar prejeli vsaj kaj na račun. Zato je letos zadruga prosila vis. deželnega zbora podpore, prošnja je pa izročena velesl. deželnemu odboru. Prošnja bila je res premalo vtemeljena ali račun oziroma bilanco gledé prebitka, se je tudi napačno razumelo, ker se je samo aktivno stran poštevalo, a

pasivno prezrlo, kjer se kaže, da je zadruga dolžna jamskemu zakladu postojnskemu 600 gld.

Resnica je, da zadruga zadnji dve leti izkazuje prebitok dočim je prejšnji dve leti imela velike zgube in se ima vis. ministerstvu ter našemu državnemu poslancu gosp. dr. And. Ferjančiču zahvaliti za podporo 500 gld., s kojimi je zgube pokrila. — Toda vedeti treba, kako je ta prebitok nastal:

Občni zbor je namreč že dve leti zapored sklenil, da se ima pobirati oziroma odtegniti pri izplačilu od vsakega kilogr. oddanega sadja po 1 kr. za nabavo prepotrebnega inventara in prometnega kapitala, dasiravno bi se moral po pravilih ves stržen denar med združane razdeliti in tako je nastal oni navidezni prebitok, kateri pa faktično ni prebitok, ampak prispevek združenov v zmislu sklepov občnih zborov.

Iz tega je razvidno, da je obstanek sadjarske zadruge prvi pogoj sadjarstva, one stroke kmetijstva, ki obeta, odkar pogubno trtna uš deluje, biti Vipavca glavni dohodek in zasluži zato, da se jo vsestransko podpira.

Socijalna drama.

Z Dolenjskega se nam poroča: Snov za izvirno dramo v treh dejanjih. Kraj pri dolenjski železnici. Čas: 15. maja 1893. Osobe: Priganjač, delavec, delavec, gledalci.

I. dejanje: Priganjač: Glej koliko bodeš zaslužil, ko premakneš ta kup kamenja. Na vsako uro ti bo prišlo 40 kr. Ali ni to lepa služba?

Delavec: Ta pa, ta! ta je še boljša kakor f...ška.

II. dejanje: Ko je delavec v treh urah izvršil zmenjeno delo in si privoščil frakelj gorkega, pride nazaj poklican in spremljan od drugega delavca. Priganjač (kričé): Kaj si storil! Je že naznanjeno. Zandarji te iščejo. Listek, ki sem ti ga napisal, da greš v kancelijo po svoj zaslužek, si ponaredil: izbrisal si „30“ kr. ter zapisal „60“ kr. To je goljufija, boš zaprt. Saj sem povedal (bahaje se), kar jaz zapišem, toliko izplačajo, če zapišem zdaj 60 goldinarjev, izplačajo 60 gld. (!!!) Ti si to vedel, pa si goljufal! Kar v kancelijo, pa denar nazaj. (Zgodi se za kulisami.)

III. dejanje, tudi le en prizor: Priganjač je podrl delavca na tla, kleči mu na prsih, izmed velikega upitja se razume, da ga sili, naj gre še delat, pa delavec noče. Zagrinjalo naj pade, vsak pa naj si misli, kar hoče, snovi je dosti: so tudi takrat gledalci vsak svojo mislili.

„Matica Slovenska.“

Govor podpredsednika prof. Fr. Levca na 28. občnem zboru „Maticе Slovenske“ dné 8. junija t. l.

„Slavni zbor!“

Ker je zbrano zadostno število društvenikov, kakor ga za sklepčnost predpisujejo društvena pravila, izjavljam, da je otvorjen 28. občni zbor „Slovenske Maticе“.

Častita gospóda! Lanski občni zbor „Slovenske Maticе“ je s tega mesta vodil velezaslužni, večletni predsednik g. kanonik prof. Marn, katerega nam je dokaj prežgôdaj pobrala neizprosna smrt dné 27. januarja t. l.

Kaj je ranjki Marn storil zaslúžnega za cerkev in šolo, to so zadnja leta očitno priznala cerkvena in šolska oblastva s tem, da so ga odlikovala z izrednimi dostojanstvi.

Njegove velike zasluge v slovenski književnosti mu je hvaležni narod priznal s tem, da ga je uvrstil med prve svoje pisatelje. In kdor spiše slovenskemu narodu zgodovino njegovega duševnega razvitka, gotovo postavi svoje delo na temelj Marnovih učenih razprav.

Kaj pa je Marn bil „Slovenski Matici“ o tem, dovolite gospóda, da izpregovorim nekoliko besed.

„Slovenska Matica“, ustanovljena leta 1864, je morala, kakor vsako mlado društvo, preboleti svojo detinsko dôbo in vse mnoge neprilike, združene s to dôbo.

Vodstvo iz početka ni imelo potrebne skušnje; število nje pisateljev je bilo neznatno in vrhu tega se je kmalu zaneslo v „Matico“ tudi politično strankarstvo, ki je težilo nje krila in zaviralo nje vzlet. Poleg tega je hotel vsak stan imeti od „Maticе“, česar je ravno potreboval. Kmet in obrtnik sta si želela poučnih spisov, učitelji so zahtevali od nje šolskih knjig, nekateri so zdihovali po znanstvenem

časopisu, a drugi hoteli, da „Matica“ podpira v prvi vrsti lepoznanstvo.

V takih sitnih razmerah je bilo jasno, da „Matica“ nikomur ni prav ugajala in da se je le počasi razvijala; da, prišli so celo časi, ko je šla rakovo pot! Število njenih društvenikov je od 1595 leta 1872 padlo na 950 leta 1880, in v takšnem razmerju se je manjšalo tudi nje premoženje. Marn, ki je bil „Matici“ odbornik od nje pričetka, ter je imel pri njej od leta 1864 vplivno besedo, storil je mnogo, da so se sčasoma pomirili razburjeni duhovi.

Marn je vedno poudarjal, da „Matica“ ne bodi učena akademija, a tudi ne jedina založnica slovenskih šolskih knjig, ampak da ustrezaj po svojih močéh vsem dejanskim književnim potrebam slovenskega naroda, da tedaj izdajaj poučne spise, a poleg tega gôji učeno, kakor lepo knjigo!

Marnovim modrim svétom se je naposled udal tudi prenovljeni in pomlajeni društveni odbor. Stvari so se obrnile na bolje, ko je leta 1882 sedanji ljubljanski župan, preblag. gosp. Peter Grasselli, prevzel društveno vodstvo. Poleg njega je vodil književni odsek prof. Marn, katerega smo posadili naposled leta 1884 društvo na čelo. Zakaj dasi je bil po imenu še do leta 1886 „Matici“ predsednik ranjki dr. Poklukar, vendar je bil faktični voditelj „Maticе“ od leta 1884 prof. Marn.

Pod njegovim osemlletnim predsedništvom je „Matica“, upam, prišla v pravi tir, kakor kaže tudi lepi vsestranski razvoj našega društva v zadnjih letih, zakaj:

a) število njenih društvenikov je od 1084 leta 1884 poskočilo na 1926 leta 1892, to je, število se je skoro podvojilo;

b) društveno premoženje se je v tem času od 51.440 gld. pomnožilo na 56.111.19 gld.;

c) vredilo se je gospodarstvo z društvenim premoženjem, katero se poprej ni moglo vselej imenovati vzgledno, ker se je odbor v kritičnih časih dotaknil celó glavnice, kar bi po pravilih ne bi smel storiti,

d) poskrbelo se je za to, da redno izhajajo društvene knjige, kar prej tudi ni bilo vsako leto;

e) vsebina društvenim knjigam se je — kar se lojalno naglašá od vseh strani — izdatno izboljšala s tem, da se je „Letopis“ odločil samo izvirnim znanstvenim razpravam, da se je lepoznanstvu ustanovila posebna zabavna knjižnica, da se je v zadnjih letih izdalo več znamenitih monografij in da se je za „Matico“ v obče pridobilo lepo število znamenitih slovenskih pisateljev.

Pri vsem tem lepem napredku našega društva pa gre prva zasluga bivšemu predsedniku kanoniku Marnu, čigar delovanje ostane z zlatimi črkami zapisano v kroniki „Slovenske Maticе“.

Prosim Vas, da vstanete v znamenje svojega sožaljenja o izgubi prezaslúžnega ranjkega predsednika.

Slovstvo.

„Slovenska slovstvena čitanka za učiteljske in za sedmi in osmi razred srednjih šol. Sestavlil dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. Cena 1 gld. 50 kr. Na Dunaju. V c. kr. zalogi šolskih knjig. 1893.“ — Str. XII + 411 v 8°. — Tiskala tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Marljivi pisatelj slovenskih slovstvenih knjig za srednje šole, g. prof. dr. J. Sket, podal je z ravno kar izšlo „Slovensko slovstveno čitanko“ svojim rojakom nov plod neumornega truda. Baš slovstveno čitanko pogrešali so pri šolskem pouku že zdavna učitelji in dijaki. Velikemu temu nedostatku je opomogel sedaj g. prof. dr. J. Sket, ki je v zadnjih letih že oskrbel nove popravljene izdaje Janežičevih „Ovčnikov“, spisal več slovenskih slovníc, ter sestavil na novo „Slovenske čitanke“ za prvi, drugi in tretji razred nižje gimnazije ter „Slovensko čitanko za peti in šesti razred srednjih šol“. Tej knjigi se sedaj vrlo pridružuje nova „Slovenska slovstvena čitanka“, kateri je namen, da pokaže v glavnih potezih razvitek slovenskega slovstva in vsega prosvetnega življenja v Slovencih od prvega početka do sedanje dobe.

Začenši z najstarejšimi slovenskimi spomeniki, zasledoval je g. pisatelj naše duševno življenje in slovstveno gibanje po raznih dobah, kazal težnje in

delovanja posameznih pisateljev ter skupno narisal splošni značaj vsakere slovstvene dobe same za-se. Ta svoj namen dosegel pa je tako, da je podal načelu vsake dobe kratek pregled njenega slovstvenega gibanja, potem pa zaporedoma razvrstil primere posameznih pisateljev dotične dobe. Le za one pisatelje, ki so bili za svoj čas nekako sredotočje vsemu slovstvenemu delovanju, odločene so posebne životopisne črtice, da se tem potom natančneje pokaže vrednost njihovih del in ves njihov vpliv na daljni razvitok našega duševnega življenja. Posebno se je gosp. pisatelj oziral na predgovore naših starejših knjig, zlasti iz protestantske dobe, ker so ti predgovori posebno zanimivi. Niso namreč prevodi, kakor čestokrat knjige same, in se vjemajo v njih jezikovne in slovstvene razmere, tako, da se v predgovoru večkrat zrcali značaj istodobne književnosti ter določuje stališče in delokrog dotičnega pisatelja. Iz teh predgovorov izvemo mnogo zanimivega, posebno o razvitku naše pisave in našega jezika ter se po njih i dopolnjuje slika našega prosvetnega življenja.

Na vsako posamezno dobo oziral se je gosp. dr. Sket kolikor mogoče jednako ter je njeni vrednosti primerno podal tudi značilnih primerov iz nje, in sicer takó, kakor so jih objavili dotični pisatelji. Vsakemu književniku se je pustila lastna mu pisava, razporedba besed in oblika neizpremenjena; le namesto starih pravopisov prepisale so se primere v nam sedaj navadno gajico. Na ta način lahko vsakdo spozna pisne posebnosti dotičnega pisatelja in vsakere razlike njegovega narečja ter vidi natanko, kako so se razvijale oblike in pisale posamezne besede od sredine šestnajstega stoletja do novejšega časa.

Primeroma malo vsledov je v knjigi od najnovejših pisateljev, ker so se sprejeli od še živečih književnikov v to čitanko le trije najznamenitejši pesniki, ker dopolnjujejo sliko sedanjega slovstvenega delovanja ostale Sketove slovenske čitanke za srednje šole, osobito čitanka za peti in šesti gimnazijski razred, kjer se kaže tudi naše narodno slovstvo. Vse te čitanke obsegajo cvet naše književnosti in dajejo kolikor toliko splošno sliko našega slovstva.

V pridejanih precéj obilnih opombah se pojasnjujejo in razlagajo naši slovstveni spomeniki in manj znane jezikovne prikazni starejših pisateljev. Opombe tudi dopolnjujejo marsikatero stran v našem slovstvu, katere ni bilo mogoče pri kratkem pregledu posameznih dob dovolj obširno pojasniti; zlasti najdeš v njih več životopisnih črtic in drugih zanimivih prosvetno-zgodovinskih podatkov.

To je uravnava nove knjige, ki je znamenita prikazen v lepo procvitajočem našem šolskem slovstvu. Ne le dijakom in učiteljem, marveč i vsem prijateljem slovenskega slovstva bode dobro došla.

Tudi zunanja uprava, tisk itd. knjige je lična ter dela čast naši Mohorjevi tiskarni.

Vis. c. kr. naučno ministerstvo je to knjigo že potrdilo za šolsko rabo z odlokom od dne 10. maja 1893. l., št. 8264., tako, da jo morejo učenci že prihodnje šolsko leto rabiti kot šolsko knjigo. R.

Cerkveni letopis.

Imena papežev po prerokovanju škofa Malahije.

(Spisal Jurij Benko.)
(Konec.)

Ta splošen vihar, ki bode vladal po vsem svetu, polegel se bo nekoliko za vlade predzadnjega papeža z naslovom: „Gloria Oliva e“ („slava oljke“). Oljka je simbol milosti. Oljčno vejico je prinesel golobček Noetu v barko po vesoljnem potopu. Kristus sam se naziva „maziljenca z oljem“, ker je v njem, v Bogu in človeku, obilnost in vir vse milostij.

Najbolj pomenljivo pa je to, da sv. Janez v skrivnem razodenju govori o oljki uprav v oni dobi, ko bo ta papež sedel na stolici sv. Petra. „To sta dve oljki, dva svečnika, ki stojita vpricho Boga na zemlji“, (Apoc. 14. 4.). Razlagalci menijo, da sta te dve oljki dva svečenika pred Gospodom Henoh in Elija, ki bota v tej dobi zopet prišla na svet pričevati pravo vero Kristusovo z besedo in s čudeži, kakoršni so se godili za časa Faraonov v Egiptu. Sv. Hildegarda piše: „Ko pa sin pogube umoril Henoha in Elijo, rajali bodo njegovi pristaši nad njuno smrtjo. Ko jih bo pa duh življenja zopet oživil in jih dvignil v oblake, izpremenilo se bo

njih rajanje v strah in žalost in veliko začudenje. Zakaj s tem, da jih bo Bog oživil in vzel v nebo, pokazal bo neovrgljivo, da bo oni dan, ko bodo po grehu nmazani elementi očiščeni, tudi človek vzbujen od mrtvih in prenovljen po pokori v večji slavi, kakor je bil sprva.“

Sledi še (po prerokovanju škofa sv. Malahije) zadnji papež Peter II. Ta svetnik piše: „In persecutione extrema S. R. E. sedebit Petrus Romanus, qui pascet oves in multis tribulationibus. Quibus transactis civitas septuaginta tribuetur et iudex tremendus iudicabit populum suum.“ („V zadnjem preganjanju sv. rimske cerkve bo vladal Peter iz Rima, ki bo pasel ovce v mnogih stiskah. Ko bo to končano, porušeno bo mesto na sedmerih gričih (Rim) in strašni sodnik bo sodil svoje ljudstvo.“)

Ta papež bo sredi nezmernih bridkosti s poslednjimi močmi glasno in slovesno v okrožnicah vsemu svetu kazal zlobnost Antikrista in njegovih pristašev, židov, paganov in katoliških odpadnikov, ki bodo še vedno rovali zoper Kristusa s pristinimi peklenjskimi močmi. Glas zadnjega vidnega namestnika Kristusovega na zemlji bo zdramil iz grešnega spanja še poslednje kristijane, katere bo milost božja poklicala nazaj v pravo cerkev. Potem bo Peter II. umrl mučeniške smrti; in ne dolgo potem bo napočil strašni sodnji dan.

Kar sem omenil že v začetku tega spisa, to ponavljam zopet h koncu, namreč, da s pričujočimi črticami nisem nameraval nič drugega, nego povodom papežev škofovske petdesetletnice naštetih po vrsti preroka imena papežev po sv. Malahiju in s tem nekoliko Slovencem pojasniti, zakaj se Leon XIII. tolikokrat naziva „Luč na nebu“ ali „Luč z neba“. Ker sem našel vsa imena do Leona XIII., nisem mogel opustiti ostalih deset prerokskih imen. Kar sem zapisal o teh imenih, posnel sem po drugih virih, o katerih moram izjaviti, da so zanesljivi, ali vsaj ne protiverski. Seveda ta imena niso „de fide“ ali dogma, še manj je to njih razlaga; torej kdor hoče, veruje, kdor ne, pusti in si sestavi svojo sodbo po sv. pismu. Sicer Kristus sam pravi: Onega dne pa in one ure (namreč sodnjega dne) ne vé nobeden, niti angelji v nebesih, niti Sin (namreč da bi razodél to ljudem), temveč le Oče.“ (Marka 13. 32.) Toda pri vsem tem ne smemo preslišati glasu istega božjega učenika, ko kliče: „Ko vidite vse to, vedite, da je blizu pred vrati.“ (Mat. 24. 33.) Uprav vlada Leon XIII., kateremu se klanja, rekel bi: po nekem nadnaravnem vplivu vesoljni svet, vključ svoji zlobi, vzbuja v mislečem katoličanu marsikako vzvišeno misel, veselo nado; toda pri temeljitejšem premostrinjanju sedanjega svetovnega položaja strese nedvomno marsikoga nekak mrz, loti se ga strah, da si sam ne upa z besedo izreči, zakaj mu je srce vznemirjeno. Pri sv. Mateju bomo besede Kristusove, da bo ob prihodu Sina človekovega tako, kakor je bilo v Noetovih dneh: jedli bodo in pili, možili se in ženili in ne bodo spoznali, dokler jih ne zajame povodenj in odvzame vse. (Mat. 24. 37—39.)

„Triglavor“ izlet.

Iz Gradca, 9. junija.

Z velikim veseljem nas je navdajal letošnji izlet; posebno oni, ki so to leto še le prvokrat mogli se udeležiti take veselice akademiskega društva „Triglava“, so komaj čakali te prilike, pri kateri so mogli razširiti svoja mladeniška srca v objemu dragega domovja, saj pa je šel izlet v jednega najlepših krajev slovenskih, v divno Savinjsko dolino.

Četudi je v soboto 3. junija dež lil, vendar se je podalo nad 50 akademikov iz društev „Triglava“, „Hrvatska“ in „Ilirija“ na pot. Okoli 1/5 popoldne dospeli smo z brzovlakom v Celje, kjer so nas pričakovali zastopniki tamošnjih narodnjakov, med katerimi smo videli dr. Josipa Vošnjaka, Mihaela Vošnjaka, dr. Serneca, dr. Dečka, dr. Vrečka, starosta celjskega „Sokola“ i. t. d. Da so bili celjski Slovenci našega prihoda veseli, pričal je ves večer, ki nam nikoli ne pojde iz spomina.

Jako prijeten je bil večer v g. Kučka restavraciji „Skalna klet“ blizu Celja. Veliki hrvatsko-slovenski tamburaški zbor nastopal je z odličnim uspehom in bil od občinstva navdušeno pozdravljan. Vmes se je vrstilo vbrano petje. Nikakor pa niso izostali tudi govori. Pozdravil je izletnike v imenu celjskih Slovencev dr. Sernec, govoril je nadalje dr.

Dečko, dr. Rosina, razni akademiki, v prvi vrsti seveda predsedniki „trojih graških akademskih društev, zastopnik „Slovenije“ z Dunaja in zastopnik bolgarskega naroda.

Pozno v noči smo se razšli na stanovanja. V nedeljo 4. junija ko se vzbudimo, vidimo da se je nebo razvedrilo; razvedrila so se tem bolj naša srca, ker smo vedeli, kako prijetni trenotki nas čakajo. Ogledali smo si Celje in pri tem le želeli, da bi mesto kmalu to bilo, kar biti mora: slovensko; prepričali smo se, da se bo to zgodilo, akoprem bo treba nekoliko se še boriti; pa saj je Slovenec krepak in čil na umu in telesu. Ne vdajmo se, ne vdajmo se! Omeniti še je, da se izgredev ni zgodilo nobenih od strani naših nasprotnikov, dasi jih je bilo pričakovati, sodeč po tem, kar so nemški listi pisali.

Ob 11. predpoldne smo se odpeljali od „Zamorca“ v kočijah in na ovenčanih vozeh proti Žaleu. Tvežen Celja pozdravljali so nas slovenski dijaki, katerim se je bilo prepovedalo priti k naši veselici. Ob česti sprejemali so nas navdušeni živiočleki krepkih savinjskih mladeničev, kateri so pred vhodom v okrašeni Žalec streljali s topiči. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. junija.

(Osebnosti.) Župnija Šmartin pod Smarno goro je podeljena ondodnemu provizorju, č. g. Mihaelu Trčku; župnija Motnik pa č. g. Jerneju Zupanu, do sedaj farnemu upravitelju v Polšanju.

(Bistvena razlika.) „Slovenski Narod“ se zopet izpodtika nad tem, da mi priobčujemo inserate o bolgarskem posojilu, in nam očita častnikarsko nemoralnost. Pri tem je pa sam priznal, da je Muhirovo pojasnilo vsprejel kot plačan inserat. Razlika mej nami in „Narodom“ je v tem, da je „Narod“ za denar vsprejel pojasnilo, katero se ne strinja s tem, kar piše v vredniškem delu, dočim smo mi vsprejeli inserate, ker se njih vsebina popolnoma strinja s tem, kar pišemo v vredniškem delu, ker se torej vjemajo z našimi političnimi nazori, ker dotični papirji niso tako slabi, kolikor moremo soditi po sedanjem razvoju Bolgarske, in bi dotičnih inseratev ne bili vsprejeli za noben denar, ko bi bili v nasprotju s stališčem, katero sicer zagovarjamo. Citatelji naj blagovoljno premislijo to razliko in potem presodijo, je-li naše ali „Narodovo“ postopanje moralnejše.

(Z Dolenjskega.) Kakor čujemo, misli občina Osilnica voliti okrajnega glavarja kočevskega gosp. dr. Thomana za častnega občana. To se nam zdi neverjetno. Poznamo Slovence v Osilnici le kot konservativne moze, ki se ne bodo dali za nos voditi Kočevcem in njih pristašem. Ne pozabimo, da je bil pri zadnjih volitvah Thoman kandidat za deželni zbor. Kaj bodo storile one slovenske občine, ki bi Thomana izvolile za častnega občana, ko bi se jim ponujal dr. Thoman kot nemški kandidat in ob enem njih — častni občan?

(Izpred porotnega sodišča.) Franc Dimnik, krojaški pomočnik iz Ljubljane, je bil obdolžen hudo delstva hude telesne poškodbe, z nožem je namreč ranil 16. aprila na rimski cesti Antona Kregarja, ki je vsled tega umrl 6. maja v bolnici. Dimnik je bil obsojen na pet let v ječo, poostreno vsaki mesec s postom in temnico. — Čevljar Fr. Azman iz Podbrezja, ki je z nožem zaból Fr. Košenino, dobil je štiri leta ječe. — Včera je bila pred porotniki žel. strojevodja udova Marija Wohlmut iz Ljubljane zaradi goljufije. Govorila je, da ima dobiti veliko dedščino in pod to pretvezo dobila je od neke Marije Peklaj polagoma 500 gld. To je vse njeno imetje. Znala pa ji je sleparica tako govoriti, da je Peklaj pozneje še pri drugih zanjo iskala posojila ter ga dobila na več krajih. Obsodili so jo na 18 mesecev v ječo poostreno z vsakomesečnim postom.

(Liberalci — slavitelji katoliškega škofa.) S Koroškega, dne 9. junija: Dne 25. t. m. odkrili bodo slovesno v Greifenburgu spomenik pokojnemu knezoškofu dr. Petru Fundru. Spomenik postavili so nemški — liberalci. Slavnosti se „in corpore“ udeleži zloglasni, nemčursko-liberalni koroški „bauernbund“, na čelu mu državni poslanec Fr. Kiršner. — „Sapienti sat!“

(Kaznjenci pri dolenjski železnici.) Slišali smo v Trebnjem že prej in „Slovenec“ (7. junija) je potrdil, da pridejo iz kaznilnice na Gradu pomagat graditi železnico; čemu, ne vemo. Brali smo pač,

da pomenjuje delavcev pri Ljubljani, tukaj pa jih je bilo do sedaj še preveč. Trumoma so hodili čakati dela in posamezni je bil vesel, če je smel prijeto za krampl ali lopato, ne da bi prej vprašal, koliko bo zaslužil. Posebno v ohi soši, ka ni bilo za drugo delo in zraven stiska za delar, je vse sililo k železnici, pa tudi zanaprej pri naši kratki in lahki progi ne bo zmanjkalo domačih delavcev. Pa tudi rokodelcev ne manjka, ki so pa skoraj do zadnjega ptujci. Nekaj domačih tesarjev in kovačev je bilo odpuščenih, ker niso hoteli delati na praznik (dne 25. marca). Mislimo in upamo pa, da tudi kaznjenci ne bodo delali ob praznikih, če tudi pridejo sem, dasiravno jih ni treba, in se s tem krivica godi domačinom, katerim se je toliko dobička obetalo, pa kaže le škoda.

(Na sv. Višarje k Mariji Pomagaj) polje posebni vlak po jako znižani ceni od Oslja in od Brezje skozi Ljubljano v ponedeljek dne 26. junija, in od Maribora skozi Celovec in Beljak pa v ponedeljek dne 3. julija t. l. dopoldne ter se je pričel vspeored ravnokar razpošiljati. Zaradi vspeoredov in voznih kart bodisi posameznih ali za razprodajo blagovolijo naj se udeleženci in prodajalci obrniti na potovalni odbor v Ljubljani, Marijini trg št. 1. Neprodane karte vzame odbor nazaj in stroške hvaležno povrne.

(Slovstvo.) Druga izdaja knjige: Sv. Pavel, spostol svetá in učitelj usrodov, spisal dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski, je ravnokar izšla ter se dobiva v pisarn. kn. šk. ordinarijata v Mariboru. Cena knjigi je s poštino vred 1 gid. 5 kr.

(Učiteljska konferenca za okolico ljubljansko.) Dobrova, dne 9. junija. Dnevni red za učiteljsko konferenco za okolico ljubljansko dne 19. julija 1893. I. ob 9. uri dopoldne v prvemstvi deški ljudski šoli (Poljske ulice) v Ljubljani je sledeči: 1. Otvoritev konference, določitev predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisničarjev. 2. Poročilo c. k. okr. šolskega nadzornika o nadzorovanih šolah. 3. Kdaj naj začne učitelj poučevati pravopisje in kako mu je postopati pri tem pouku? — Poročevalca gg. Fr. Ksav. Trost in Josip Sedlak. 4. Kako učitelj privaja otroke k opazovanju narave in sicer a) z izbranim učnim gradivom in b) s primerno obravnavo učnega berila? — Poročevalca gospod Janko Zirovnik in gđ. Ivana Tominec. 5. Izbor učnih knjig in beril za šolsko leto 1893/94. 6. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okr. učiteljske knjižnice. 7. Nasveti o nakupu novih knjig za okr. učiteljsko knjižnico, katere je najkasneje do 17. julija t. l. pisмено oglasiti pri knjižničnem odboru. 8. Volitev knjižničnega odbora za leto 1893/94. 9. Volitev stalnega odbora okrajne učiteljske konference za šolsko leto 1893/94. 10. Samostalni predlogi, katere je najkasneje do dne 17. junija t. l. pisмено oglasiti pri stalnem odboru.

(Slovenska posejilnica na Zilj. Bistrici) na Koroškem je začela poslovati dne 1. maja 1892 in imela do konca istega leta 18.000 gid. denarnega prometa, 22 udov z 360 gid v deležih. Hranilnih vlog se je vložilo 6650, vzdignilo 140 ostalo koncem leta 6510 gid. Izposodilo se je 4880 gid., vrnilo 700 gid., ostalo 4180 gid. Upravnih stroškov je bilo 181 gid. 90 kr., zadržni zaklad šteje 22 goldinarjev.

(Poljski pesnik in poslanec dr. Asnyk) potoval je pred nekimi dnevi preko Ljubljane v Florencijo, da od ondot prepelje v Krakov truplo pokojnega pesnika Lenartoviča.

(Gimnazija v Mostaru) se kmalu otvori. Odločila se je v tem obziru bosensko-hercegovaška vlada. Nas pa veseli, da je za ta novi zavod prosvete prvi in največ se potegoval preč. mostarski škof Fra Buconjič.

(Cerkev v Pulju.) Znano je, da ima puljsko mesto samo dve mali cerkvi za 33.000 stanovnikov. Zato so jeli nabirati za novo cerkev. Dosedaj imajo že 49.295 gid; pomorsko vojno ministerstvo pa ima v svojem proračunu, delegacijam predloženem za ta namen 40.000 gid. Cerkev se bo stidala k časti svetemu Polikarpu. Skupni stroški so proračunjeni za 134.000 gid.

Tristoletnica zmage pri Sisku

22. junija 1893.

Jutri, v nedeljo opoldne, svira vojaška godba v zvezdi prvič: Koroško slavnostno maršnico. ob tristoletnici zloži in domačemu pešpolku št. 17 pokloni Ant. Foerster.

Prečast. gospod dr. prof. Lampa je slavnostnemu odboru za uporabo prepustil ključa predstavljalca podobno bitve pri Sisku v dež. muzeju in načrt bitve po knjigi „Ortelius redivivus“ 1604.

Gospod Gustav Fischer podari mladini za slavnostni popoldan vsebino svojega soda — voza z malinjevcem in limonado vred.

Slavnostni odbor prosi p. n. stariše in prodajalce igrac, naj mu blagoizvolé za veselico prepustiti otroških godal, bobnov, čak, sabelj, pušk, samostrellov, fantastičnih oblačil (seveda od zdravih otrok), sploh vsega, česar treba za oborožbo in opravo male črne vojske, ter naj jih pošljejo v kako nabiralnico ali pa vodstvu katere-koli mestne šole.

KATOLIŠKI SKLAD.

Katoliški Slovenci!

Resolucije I. slov. kat. shoda kažejo nam Slovincem pot, po kateri moramo kot katoliški narod hoditi, ako hočemo doseči častno in večno srečo. Prvi korak na tej poti smo že storili, vzbudila se je v Slovincih prava katoliška zavest.

Toda pri tem ne smemo ostati, ta vzbujena živa katoliška zavest sili nas, da pričnemo tudi dejansko izvrševati resolucije I. slov. kat. shoda, da pričnemo temelj polagati raznim blagim idejam. Šola, časnikarstvo, veđa in umetnost, socijalne razmere so vprašanja, katera moramo Slovenci tudi v svojem ožjem okviru reševati.

V izvrševanje treba nam je raznih sredstev, in jedno sredstvo, katero je takoj neizogibno potrebno je — denar. Zato se obrača podpisani izvrševalni odsek stalne komisije za II. slovenski katoliški shod na vse žive katoliške Slovence, da blagovolijo v ta namen po svoji moči prispevati s kakim doneskom in v svojem krogu pridobivati zaveznikov, ki bi hoteli kaj žrtvovati v ta blagi namen.

Na ta način bi se ustanovil katoliški sklad.

Zložen denar služil bo v praktično izvrševanje resolucij I. slov. kat. shoda. Z rednimi mesečnimi doneski bi se dalo „katoliškemu skladu“ najhitreje in najbrže pomagati do tega, da bi z vso resnobo začel izvrševati svojo nalogo.

Zaradi tega prosimo vse one, ki bi hoteli prispevati, naj blagovolé pošiljati denar g. J. Šiški, knezoškofijskemu tajniku v Ljubljani. Doneski se bodo redno izkazovali, in stalna komisija za II. slovenski katoliški shod določi, kateri nameni katoliškega shoda in po kateri vrsti naj se podpirajo iz tega „katoliškega sklada“.

Najbolj umestno bi bilo, ako bi jeden gospodov v fari pobiral te mesečne doneske in jih skupno odpošiljal.

S prošnjo, naj Bog blagoslovi naše delo, blagoslovljeno od svetega očeta Leona XIII., lotimo se katoliški Slovenci dela, in gotovo bo imelo zaželené vspehe.

Navdušenost za najdražje svetinje slovenskega naroda in neumorna delavnost v svrhu tega plemenitega početja naj vodi nas vse!

V Ljubljani, dne 10. junija 1893.
Izvrševalni odsek stalne komisije za II. slov. kat. shod.

Dr. France Papež, predsednik. Josip Šiški, tajnik.

Središče katoliške Slovenije bela Ljubljana, ki je jela zlagati svoje doneske že s 1. aprilom, položila je prvi temeljni kamen katoliškemu skladu, in požrtvovalnost njená bodi vzgled vsem našim somišljenikom.

V kratkem bomo začeli prijavljati vposlane darove.

Društva.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Sisko.) Vabilo na slavnost, katero priredi v korist družbe sv. Cirila in Metoda podružnica sv. Cirila in Metoda za Sisko dne 11. junija 1893. leta na Koslerjevem vrtu. Pri veselici sodelujejo iz prijaznosti: Sl. telovadno društvo „Ljubljanski Sokol“, sl. slovensko del. pevsko društvo „Slavec“ in sl. mešani zbor šišenske čitalnice. Godba sl. domačega pešpolka baron Kuhn št. 17. — Vspeored: 1. Koračnica, svira godba. 2. Auber: Ouverture k operi „Zidar in ključar“, svira godba. 3. A. Nedved: „Naša zvezda“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 4. Slavnostni govor, govori pred. gosp. kurat Ant. Koblar. 5. Scherenzel: „Venec slovenskih pesnij“, svira godba. 6. Jeklič: „Pevčeva spomladanska“,

zbor z bariton samospévom, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 7. Hajdich: „Jadransko morje“, pesem, svira godba. 8. H. Volarič: „Ljubav“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 9. Mannsfeld: „Moji znamenji“, potpuni, svira godba. 10. A. Foerster: „Skoška“, zbor, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 11. Telovadba na drogu, izvršuje „Ljubljanski Sokol“. 12. L. ibo d: „Hrvatski dom“, venec, svira godba. 13. G. Esenhut: „V naravi“, poje meš. zbor šišenske čitalnice. 14. Zehrer: „Gorski pevec“, valček, svira godba. 15. H. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasan“, zbor, izvršuje pevsko društvo „Slavec“. 16. Pavlis: „Psehnit“, polka franc. svira godba. 17. Fülekruss: „Modre oči“, polka maz. svira godba. 18. Stern: „Pozdrav Ljubljani“, četvorka, svira godba. 19. Ivanovici: „Veturia“, svira godba. 20. Fülekruss: „Vinska radost“, hitra polka, svira godba. — Začetek veselice ob 1/4. uri popoldne. — Vstopnina: 20 kr. za osebo; gg. „Sokol“, čč. sodelujoči člani pevskega društva „Slavec“, šišenske čitalnice ter otroci so vstopnine prosti. — Preplačila v korist družbe „Cirila in Metoda“ se najhvaležneje vzprejmejo. — Ob neugodnem vremenu se vrši slavnost v nedeljo 18. junija. — Z ozirom na preblagi namen veselice se najobilneje udležbe nadeja odbor.

Telegrami.

Trst, 9. junija. Pri današnji volitvi v mestni zbor v prvem razredu izvoljenih je deset progresorcev in dva konservativca, namreč Luzzatto in Burgstaller.

Dunaj, 10. junija. Budgetni odsek avstrijske delegacije je vsprejel nespremenjen redni vojni budget in začel posvetovanje o izrednem.

London, 9. junija. Po došlih poročilih je v Meki kolera in je 60 oseb že umrlo.

Kajiro, 9. junija. Podkralj potuje baje v avgustu v Carigrad.

Bolgarija. Skoro vse evropsko časopisje se soglašá, da se je politični položaj v Bolgariji izredno ugodno zasukat. Rusija se drži faktično popolnoma pasivno proti izvršeni spremembi bolgarske ustave. To in pa opazke o Bolgariji v popojasnili grofa Kalnokyja o političnem položaju delegacijama, ki so gotovo posnete iz avtentičnih virov, dajo brezpogojno upanje, da vnanji vplivi ne bodo več motili razvoja Bolgarije. Bolgarska vlada bode sedaj lahko pred vsem obračala pozornost gospodarskim nalogam. V tem oziru valje političnim težavam doseženi vspehi jamčijo tem hitreji napredek, ker vlada vso svojo odločnost obrača temu smotru. Zaradi tega je samo po sebi razumljivo, da se bolgarske obligacije poslednji čas bolj razpečavajo in je pričakovati, da se jim povečá kurs.

Umrli so:

8. junija. Janez Sarabon, poslovođev sin. 9 let, sv. Petra cesta 53, škričica in davica. — Terezija Gorše, detektivna žena, 70 let, Konjušne ulice 1, vodenica.

Tujci.

8. junija.

Pri Slonu: Löb, Pernold, trgovca; Tintner, potovalec, z Dunaja. — Grünhut iz Prage. — Novak s Klanca. — Nussbaum, tovarnar, iz Ajdovščine. — Grünwald, trgovec, iz Badipešte. — Pattberg, potovalec, iz Norimberka.

Pri Slonu: Schwalb, Motusz, Herman, Balthasar, Krassel, Aeham, stotniki; pl. Tilzer, Müller, Baumgartner, Nerod, Drobny, Schilbau, Herkner, Novotny, Baur, Muska, Khu, Kodoliz, Elison, Rot, Haala, nadporočniki; Suero, Polak, trgovca, in Bugarsky z Dunaja. — Kokini, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — dr. Walz iz Ludwigshafen-a. — Košar, župnik v pok., in Aljančič, župnik, z Dobrave. — Likoser, ženijski polkovnik, iz Dalmacije. — Hirschman, trgovec, z Ogerskega. — Töpfer, trgovec, iz Linca. — Ochs iz Prage.

Pri avstrijskem caru: Ivan in Emil Brinšek, trgovca, iz Trnovaga. — Inkret s Stajerskega.

Pri bavarskem dvoru: Benighar, trgovec s konji, iz Trsta. — Krišche, in Weiss, tovarnar s suknom, iz Kočevja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	738-1	16-8	sl. vzh.	oblačno	0-81
9. u. pop.	736-4	21-4	sl. sever	"	dež
9. u. sveč.	737-3	14-8	"	"	

Srednja temperatura 17-7° za 0-4° pod normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 7. junija 1893.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu gid. 457.579.000 (— 5.131.000)
Kovinski zaklad " 289.117.000 (— 513.000)
Listnica " 163.907.000 (— 3997.000)
Lombard " 21.978.000 (— 108.000)
Davka prosta bančna rezerva gid. 34.166.000 (+ 4.643.000)
Državnih bankovcev je v prometu gid. 312.043 (— 451)

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Mlatilnice, vitle, trienre
čistilne mlince za žito
rezaalnice za krmo
Avtomatični
aparati proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlince za sadje
predmete za klet, sesalnice za vse namene, kakor v
obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
22 Praterstrasse Nr. 78.

Bogate ilustrirane kataloge v slovenskem in nemškem jeziku namenjajo le
poštelnim prodajam.

Največkratnejši pogost. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskušnjo.
Če se ne bo zdelo zahtelo! — Prekupovalcem zahtelo popusti!

176 15—5

**Tovarna za strune in godala
Janeza Komma**
v Neukirohenu pri Hebu (Eger) na Češkem.

Pri njej se neposredno dobé vsa go-
dala, strune in deli z jamstvom za izvrstno
blago. — Svoje izdelke merem naj-
toplejše priporočati vsem zaseb-
nikom, muzikom, orkestrom,
društvom, cerkvenim pev-
skim zborom.

Koncertne gosli brez loka po
10 gld. in dražje.

Če kupec ni zadovoljen, vzamem
blago na svoje stroške nazaj.

Če se več kupi in pa prekupo-
valeem primerni rabat.

Uradnikom, pri katerih je varnost, in drugim
osebam, dovoljujem zmerna obročna plačila brez višje cene.

— Ceniki franko in zastonj. — 54 4—2

Premovana
z častno diplomom in zlato
svetinjno na higijeničnih
razstavah v Londonu in
Parizu, z zlato svetinjno v
Bruslju in Tunisu.

Zelodčna tinktura
(1) lekarničarja 50—25

PICCOLI-ja
v Ljubljani, krepi in ohrani
želodec zdrav, pospešuje
prebavljanje in čiščenje.

Izdelovalec jo razpošilja v skatljicah po 12 in več
steklenic proti povzetju zneska. Cena steklenice 10 kr.

**Janeza Dogan-a
mizarski obrt**
v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

prporoča svojo dobro vrejeno zalogo

**raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.**

Garniture, divane, madrače od 16 gld. do
40 gld., madrače na peresih 10 gld., dratene
madrače 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami
zastonj in franko. 36 (30—12)

Najnižje cene

**Uradne
in trgovske
KOVERTE**
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi
leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor radeče
modro, sivo in olivno, po gld. 5-50, 6-—, 7-—
8-—, 9-—, 10-— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Najcenejši kraj za nakupovanje
otročjih vozičkov. 537 50—31

**Najnižje cene
in
najboljše blago.**

Najboljše in najceneje
kupi se
železo, raznovrstna železnina, ce-
ment, okove itd. pri
Andreju Druškoviču,
v Ljubljani
Mestni trg 10.

ZALOGA
nagrobni križev, štedilnikov in
njih posameznih delov, ledenic,
finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga
železniških
šin
po
najnižjih
cenah.

**Pri nizki
ceni. Ign. Žargi Pri nizki
ceni.**
v Ljubljani sv. Petra cesta 4

prporoča slavnemu občinstvu bogato svojo zalogo
najraznovrstnejšega

**drobnega (kramarskega)
blaga, potrebščin za šivilje in
krojače, najboljšega perila, ple-
tenine, posamenterije in mod-
nega blaga.** 213 10—9

Velika izbira najraznovrstnejših krasnih
šopkov in vencev
vse po najnižji tovarniški ceni.

Zaloga mehkih in trdih klobukov
od 70 kr. do 3 gld. 20 kr. najfinjši.

Javna zahvala.

Pred mesecem dnij poškodoval sem se bil zelo vsled udarca
na obeh rokah. — C. kr. priv. zavarovalno društvo

„Avstrijski Feniks“,

pri kojem sem za nezgode zavarovan, izplačalo mi je jako točno
in vestno zavarovane dnevnice, vsled česar si štejem v prijetno
dolžnost imenovani zavarovalnici izreči javno zahvalo in jo p. n.
občinstvu najtoplejše priporočiti.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dné 6. junija 1893.

Štefan Pečnik, gostilničar.

Št. 11.336.

Razglas.

297 3—1

Od občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane ustanovljeni
štipendij letnih 250 gld. za obiskovanje obrtne šole v Gradcu
razpisuje se v podeljenje za dobo 2 let, počenši od prihodnjega šolskega leta.

Do tega štipendija imajo pravico učenci, ki so že dovršili ali dovršijo
letos z dobrim vspehom obrtno-nadaljevalno šolo v Ljubljani, tudi če so
zmožni samo slovenskega jezika. Prednost pa imajo oni učenci, ki živajo v
Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnje, opremljene s krstnim listom, z domovnico ter s šolskimi pri-
čevah, vložiti je pri vodstvu tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole do dné
15. julija letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dué 8. junija 1893.

Lib. Kneipp

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52—24

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave
lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-
redeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (10)

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katere ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,

preje GEBÄ,

urar v Ljubljani,

Slonove ulice št. 11.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 11

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upognjeno pohištvo
samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.

(230 52—7)

Aleksander Götzl

podobar in pozlatac

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

priporoča se prečast, duhovščini in cerkvenim predstojništvom za napravo in popravo

altarjev prižnic, tabernakeljnov

in družih v to stroko spadajočih cerkvenih del, s točno in pošteno postrežbo po najnižjih cenah.

V zalogi imam vsakovrstna razpela, kakor: za misijon, procesije in šole.

☛ Za vsako delo se jamči. ☛ 190 10-10

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alojzjevišča)

se priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točno izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzorcih ali lastnem načrtu.

☛ Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštne prosto. ☛ 211 29 52-22

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa po eni in isti ceni boljše blago.

Potrudil sem se nakupiti najboljše blago po najnižji ceni, zato sem v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najeenejšim orodjem, železjem za zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljši roman- in portland-cement, stare železniške šine za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni traverze itd. Nadalje imam v zalogi raznovrstne priproste in najfineše okove za okna in vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo itd.

Za strehe kriti imam bogato zalogo oinkaste in pocinkane plošče-vine ter strešnega papirja. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

☛ lepo in bogato pozlačene nagrobne križe, ☛

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

☛ štedilnih ognjišč ☛

in njih posameznih delov:

☛ Barthelov izvirni karbolinej. ☛

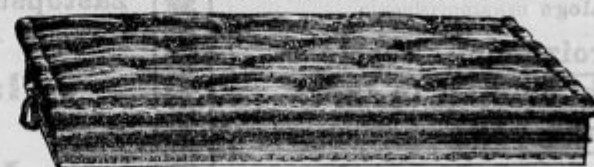
Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

210 17

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modro na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljša tkanine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapetirani in močnim platnenim ovijalom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. ☛ Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. ☛ — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapetiran modro na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slavnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapetirar v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast, duhovščini in slavnemu občinstvu najboljša priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

☛ Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene. ☛ 536 50—31

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-15

Gričar & Mejač

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice 11.

Največja zaloga

spomladne obleke, ogrtačev, menčikov, ponočnih sukenj

za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin

za gospé in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Točno izvrševanje naročil na vsakovrstno

duhovniško obleko

iz dobrega blaga po nizkih cenah.

167 (12)

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij.

Zaloga najmodnejšega tu- in inozemskega

suknenega blaga (štofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode, dežni plašči, jopice, manteleti in vsi konfekcijski predmeti za gospé in gospodičine po najnovejšem kroju na Dunaju, in ki se tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga priznana izvrstnega vrhniškega piva. — Naročila na pivo v sodčkih in zabojih po 25 steklenic. Dostavljenje na dom brezplačno. 275 (20-4)

Znana restavracija s prostorno dvorano in najlepšim velikim, zračnim vrtom.

Novourejeno krito kegljišče, pripravno prav posebno za družbansko kegljanje.

Uhod tudi iz Poljske ulice.

F. Wisjan

sedlar,

v Ljubljani, Rimska cesta 11,

priporoča slavnemu občinstvu in zlasti prečastiti duhovščini

svojo zalogo izdelanih

„landauerjev“, koleselnov in na pol kritih vóz

in izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela v najlepšem slogu in po nizki ceni. 267 6—5

Vsakomur

priporočamo obisk naše prodajalnice in ogled vele-zanimive zaloge najraznovrstnejših

rezbarskih proizvodov, korbic v najrazličnejših oblikah in izpre-hodnih palio

218 16

z zagotovilom najuljudnejše postrežbe in najnižje cene.

Franc Stampfel

(kočevska domača obrt)

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino.

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

203 9

lekarni Trnkoezi-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Ces. kralj. privil.

zavarovalna družba

„Avstr. Feniks“ na Dunaju.

241 7

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo čez

štiri in pol milijona goldinarjev avstrij. velj.

Družba zavaruje

proti škodi po toči.

Pogoji so jako ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati; ako tisti, ki želi svoje pridelke proti toči zavarovati, ne more precej zavarovalnine plačati, dovoli se mu obrok do konca septembra 1893. — Škode se hitro in pošteno cenijo ter precej izplačajo.

Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, naj se obrne do generalnega zastopstva v Gradcu, katero daje radovoljno vsakršna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa do

glavnega zastopstva v Ljubljani

(glavna zastopnika Jos. Perhanc in Jos. Proseno)

Kongresni trg št. 17 (v novem uršulinskem poslopju).

Paziti treba pri kupovanju

Zacherlina

(tega izvrstno učinkujočega sredstva za uničenje vsakovrstnega mrčesja).

čatenih steklenicah z imenom „Zacherl“ ali pa mi vrnite denar. — Prevariti se ne dam!

205 10—2

V Ljubljani:

Anton Krisper, Ivan Luckmann, J. Klauer, Jeglič & Leskovic, Peter Lassnik, Ivan Perdan, H. L. Wencel, Franc Terdina, Ivan Fabian, Karol Karinger, Mihael Kastner, Josip Kordin, M. Lavrič, Alojzij Lenček, Karol Planinšek, Viktor Schiffer, M. E. Suppan, Schussnig & Weber,

V Ljubljani:

Ivan Jebacin, Anton Dittrich, G. Pikel, Franc Kogej, Hedvik Fabiani, Ana Leben, Franc Verbič, Fr. Loj, Franc Kren, Peter Peschke, R. Engelsberger, Franc Zesser, Ant. Kline, Franc Kos, F. Dolenc, Karol Šavnik, lekar, Franc Kovač, Alojzij Gatsch,

V Litiji:

Lebinger & Bergman, Fr. Kovač, Anton Majcena, Stil & Petrovič, Josip Schuller, M. Brilej, A. Bučar, Homann, A. Robleek, J. Trepetchnigg, Br. Wakonigga nasl., A. Pauser, R. E. Michelič, Ivan Müller st., Edm. Zangger, Jakob Dereani, Andrej Lackner, Ludovik Perse, Oton Wölfling,

V Hribu:

Anton Majcena, Stil & Petrovič,

Na Mirni:

Josip Schuller,

Na Vrhniku:

M. Brilej, A. Bučar,

V Radovljici:

Homann,

V Radečah:

A. Robleek,

V Novem Mestu:

A. Pauser,

V Zagerju:

R. E. Michelič,

V Kamniku:

Edm. Zangger,

V Žužemberku:

Jakob Dereani,

V Črnomlju:

Andrej Lackner,

V Bledu:

Oton Wölfling,

Dunajska borza.

Dne 10. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „ 05 „
Zlata renta 4%, davka prosta	117 „ 35 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 „ 50 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	990 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	341 „ 25 „
London, 10 funtov strl.	123 „ 95 „
Napoleonond (20 fr.)	9 „ 79 „
Cesarski cekini	5 „ 85 „
Nemških mark 100	60 „ 22 1/2 „

Dne 9. junija.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 85 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 „ 85 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ 50 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	164 „ 25 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195 „ — „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 80 „
Zastavna pisma	100 „ — „
Kreditne srečke, 100 gld.	197 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ — „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 25 „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	71 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 „ 30 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2960	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	— „ — „
Papirnih rubeljev 100	130 „ — „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjše dobitke.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.